

УДК 811.161.2'243'26 (У77)

МІЖМОВНА ОМОНІМІЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ПОМИЛОК ПРИ ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ-ПОЛЯКАМИ

Галина Чуба

*Ягеллонський університет,
кафедра українознавства,
ul. Pilsudskiego 13 31-109 Kraków, tel. +(48) 012 423 21 95,
ел. пошта: halyna.chuba@uj.edu.pl*

У статті проаналізовано помилки, що з'являються в українському мовленні студентів-поляків під впливом польсько-української міжмовної омонімії, з'ясовано їх типи, запропоновано шляхи подолання.

Ключові слова: польсько-українська міжмовна омонімія, аналіз мовленнєвих помилок, мовна інтерференція.

Явище міжмовної омонімії, тобто лексики двох і більше мов, які співвідносяться у плані вираження до міри ототожнення і які розрізняються в плані змісту [7 : 123], дедалі активніше стає об'єктом вивчення лінгвістів. З кінця XVIII ст., зокрема, 1788 р., коли вийшла одна із перших праць присвячених проблемі міжмовних лексичних відповідників омонімного характеру в французькій та німецькій мовах [8 : 219], бібліографія з цього питання побільшала не на одну сотню позицій, а різноаспектним дослідженням самого явища присвятили свої розвідки чимало провідних європейських лінгвістів, серед яких Р. Лібіх, Ж. Жильєрон, А. Мейєр-Любке, Ш. Баллі, Л. Булаховський, О. Потєбня, Р. Будагов, О. Ахманова, О. Реформатський, В. Виноградов та ін. Прискорення у середині XX ст. науково-технічного прогресу, активізація інформаційно-комунікативних процесів зумовили підвищену потребу у вивченні іноземних мов та перекладі наукової і художньої літератури, а це в свою чергу актуалізувало вивчення міжмовної омонімії [7 : 122]. В Україністиці також сформувалася власна школа дослідників цієї проблематики. Питання міжмовної омонімії, насамперед у близькоспоріднених мовах розглядали у своїх працях М. Кочерган, Н. Заславська, В. Акуленко, Л. Бублейник, О. Паламарчук, В. Русанівський та ін., з'явилися розвідки, присвячені українсько-російській, українсько-чеській та українсько-польській омонімії, вийшло кілька лексикографічних праць [2; 3; 4].

Незважаючи на те, що явище міжмовної омонімії уже понад століття активно вивчається як в теоретичному, так і практичному аспектах, проте багато питань досі залишаються невирішеними, як хоча б сам термін «міжмовні омоніми» та його обсяг. Фахівці вказують, що у наукових роботах на позначення назв повної чи часткової формальної подібності слів різних мов при їх семантичній відмінності використовують різні терміни: «*фальшиві друзі перекладача*», *оманливі міжмовні подібності*, *міжмовні омоніми*, *міжмовні пароніми*, *міжмовні синоніми*, *міжмовні полісеми*, *помилкові або неповні лексичні паралелі*, *фальшиві еквіваленти*, *псевдоінтернаціоналізми* та ін. [7 : 123]. Той факт, що важко знайти термін, який би охопив усі вияви описуваного ним явища, свідчить про його складність та необхідність пошуку таких підходів в його інтерпретації, які б допомогли уникнути неоднозначності.

Останнім часом дослідження міжмовної омонімії знову набуло актуальності. Активізація економічних, культурних, наукових та освітніх зв'язків між державами, розширення сфер міжкультурної та міжособистісної комунікації відображається і на мовному рівні, призводить до виникнення нових взаємовідносин між мовними системами, зокрема, й до міжмовної омонімії.

Міжмовні омоніми часто стають серйозною перешкодою в ситуації міжкультурної комунікації. Мабуть, кожен може пригадати випадок із власного досвіду, коли подібні до рідної мови слова в розмові з іноземцем вносили неясність чи ставали причиною непорозуміння. Прикладом може бути ситуація, коли українець не зумів купити картоплі на узбецькому базарі, оскільки тамтешні продавці постійно казали йому *нема*, що насправді узбецькою мовою означає *що?* [6 : 183].

Дослідники вказують на явище *лінгвістичного шоку*, яке може виникнути при спілкуванні з носіями інших мов – стан здивування, сміху або, гірше, сорому від почутих з уст іноземця слів чи фраз, які співзвучні твоїй рідній мові. Так, «турецьке вухо» в українському мовленні вихопить слова *kulak*, що по-турецькому означає «вухо», *bardak* – відповідник українського «склянка», *bayan* – українське «пані», *sir*, що по-турецькому означає «таємниця», *hata* – «помилка», *yazik* – «шкода, жаль» [8 : 221]. Іноді реакції на почуті з уст іноземців слова можуть бути не такими позитивними. Наприклад, нейтральне українське *спілкуватися* заставить ніяковіти нашого польського співрозмовника¹, а *рухатися* – чеського або словацького.

Міжмовні омоніми часто стають причиною помилок у лексикографічній практиці та нековирностей при перекладі, особливо у випадку близькоспоріднених мов. Хрестоматійним став уже приклад перекладацької помилки, що виникла внаслідок російсько-болгарської міжмовної омонімії, наведений у книзі С. Влахов та С. Флорша «Неперекладне у перекладі». Російську фразу «в воздухе пахло сиренью и порхали бабочки» перекладачі відтворили болгарською як «въвъ въ въздуха мишеше на сирене и пърхаха бабички». Комічність полягає у тому, що болг. *сирене* означає «бринза», а *порхала бабички* «бабусі, що фиркають» (рос. «порхающие старушки») [6 : 184].

Одна із причин появи міжмовних омонімів, як і омонімів загалом, – розпад колишньої багатозначності слова. Лише зрідка вони виникають в результаті випадкових збігів, у більшості випадків у споріднених, особливо близькоспоріднених мовах омонімами стають слова, які «виросли» з тих самих етимонів та архетипних концептів. Із плином часу семантика колись однокореневих за походженням слів змінилася в різних мовах, проте ядерні, ключові смислові компоненти продовжують відображати спільні колись поняття. Описане в лінгвістичній науці також явище міжмовної антонімії, або енантіосемії, коли значення колись спільних слів розходяться настільки, що в різних мовах починають позначати протилежні за семантикою поняття. Як приклади енантіосемії часто наводять слов'янські лексеми на позначення запаху: рос. *вонять*, укр. *воняти*, блр. *ванець*, болг. *воня* (<*vonja «запах») мають значення «неприємний запах» на відміну від чес. *voně*, слов. *võň*, польс. *woń* на позначеннями нейтрального запаху або навіть аромату². Протилежні значення мають російсько-українські омоніми *уродливий* та *вродливий* (також польс. *uroda* «краса,

¹ Інші приклади виникнення комунікативного дискомфорту див. [5 : 214].

² Подібно як у ситуації з укр., рос. *запах*, блр. *пах* та польс. *zapach*, які позначають нейтральне відчуття запаху взагалі, чеський та словацький відповідники *zapach* мають значення «неприємний запах, сморід». Таку саму семантику мають і похідні від цього слова: чес. *pachnouti*, словац. *pachnuti* [6 : 184-185].

миловидність»), українсько-чеські *чепствиў* та *čerstv* (пор. чес. *Čerstvě upečený voňavý chléb*). Польське ж слово *czerstwy*, крім подібного до українського значення «несвіжий» (*czerstwy chleb, czerstwe pieczywo*), має також значення «здоровий, міцний». Тому польська фраза *czerstwy staruszek* на початках може викликати в українського співрозмовника певне здивування.

Польсько-українська омонімія стала об'єктом вивчення лінгвістів недавно. Зокрема, явище це проаналізовано на синхронному і почасти діахронічному зрізах у словотвірному, етимологічному та лексико-семантичному плані у кандидатській дисертації М. Беднаж, а також в монографії, що вийшла на її основі [1; 9]. Дослідниця запропонувала такі лексико-семантичні типи польсько-українських омонімічних одиниць (в розрядах іменників та прикметників):

1) повні гомогенні міжмовні омоніми – це, як правило, однозначні омонімічні пари, які або повністю розійшлися у семантиці, як-то, укр. *держава* «апарат політичної влади у суспільстві» – польс. *dzierżawa* «оренда землі», укр. *досадний* «який викликає досаду» – польс. *dosadny* «міцний, виразний, енергійний», укр. *рихлий* «крихкий або розсипчастий» – польс. *rychły* «швидкий, ранній», укр. *щит* «ручний предмет старовинного військового озброєння», «щось є оплотом, прикриттям, захистом» – польс. *szczyt* «вершина гори», «найвищий ступінь»; або позначають референтні сфери і мають спільну внутрішню форму, наприклад, укр. *живність* «свійські тварини, птиця» – *żywność* «продовольство, харчі»; укр. *диван* «рід м'яких меблів» – польс. *dywan* «килим»; укр. *характерний* «властивий певній особі, предмету, явищу», «притаманний, яскраво виражений» – польс. *charakterny* «відважний», «рішучий»; укр. *світлиця* «чиста світла парадна кімната в будинку»; «невелика кімната у верхній частині будинку» – польс. *światlica* «клуб», «місце в школі для відпочинку після занять» та ін.

2) часткові гомогенні омоніми, що виникають у процесі вторинної номінації, вирізняються співвідношенням та ієрархією лексико-семантичних варіантів полісемантичного слова. Дослідниця виділяє кілька типів таких омонімів, зокрема, такі, що виникли в результаті метафоричних, метонімічних та асоціативно-дериваційних перенесень: укр. *туша* «тіло забитої тварини», «про велике гладке тіло людини» – польс. *tusza* «огрядність», у польському слові *tchórz*, крім спільного значення з українським *тхір* «тварина», виникли некорелятивні з українським значення «боязув, страхополох»; поруч значенням «духовий музичний інструмент продовгуватої форми», спільним для омонімічної пари *труба* – *trąba*, польський відповідник має ще й значення «хобот у слона»; чи гіперо-гіпонімічних відношеннях: укр. *вуж* «неотруйна змія середнього розміру», тоді як польс. *wąż* крім цього позначає також змію взагалі та технічний гумовий шланг; укр. *овід* «двокрила комаха, личинки якої паразитують в організмі різних тварин» – польс. *owad* «клас – комахи» та ін. [1 : 9-10].

Подібну класифікацію польсько-українських міжмовних омонімів та паронімів пропонує І. Кононенко. У передмові до «Українсько-польського словника міжмовних омонімів та паронімів» дослідниця виділяє такі семантичні типи таких пар: 1) слова, які розходяться за своїм значенням (або за всіма значеннями, якщо слово полісемічне), наприклад, *чаїшка* – *czaszka*; 2) слова, які розрізняються лише окремими лексичними значеннями (якщо хоча б одне слово пари полісемічне), напр., *сепарація* – *separacja*; 3) слова, які входять до одних лексико-семантичних груп, але позначають різні предмети чи явища, напр., *мотиль* – *motyl*; 4) слова, що розходяться за стилістичними характеристиками *губа* – *gęba* [3 : 6].

Відомо, що міжмовні омоніми створюють чимало перешкод при опануванні іноземної мови. Особливо гостро ця проблема відчувається при вивченні близькосторіднених мов, як у випадку польської та української мов. Близькість, часто симетричність мовних систем, з одного боку, полегшує польським студентам опанування спорідненої української, пришвидшує набуття нових мовленнєвих навичок, водночас стає додатковим чинником негативного трансферу з рідної мови.

Засвоєння польсько-українських омонімічних пар першого типу (ті, які повністю розходяться у семантиці) не викликає у студентів особливих труднощів. Уже з перших занять вони легко запам'ятовують різниці між польсько-українськими парами на зразок *dywan* – диван, *język* – язик, *drużyna* – дружина, *kijanka* – киянка, *sklep* – склеп, *czaszka* – чашка, *owoc* – овоч, *portfel* – портфель, *urok* – урок, *tagazyn* – магазин, *arbuz* – гарбуз та ін.

Значно більше проблем виникає із корекцією помилок, що виникають у вживанні омонімічних пар другого типу згідно з класифікацією І. Кононенко чи частково гомогенних за класифікацією М. Беднаж, тобто таких, що відрізняються лише окремими лексичними значеннями. Часткова семантична симетрія таких пар, накладання окремих лексичних значень спонукає до автоматичного перенесення й інших, «присипляє» пильність до семантичних нюансів.

Ось кілька прикладів стійких помилок наших студентів, причиною яких стала часткова семантична асиметрія в омонімічних парах.

**Отримувати пенсію* – у польській мові слово *pensja* позначає оплату взагалі, платню, в українській мові значення цього слова звужене до «грошового забезпечення, яке видається, зазвичай щомісячно, у встановлених законом випадках (в разі старості, інвалідності тощо)» [3 : 195].

*Народні байки – польське слово *bajka* має значення «розповідний народно-поетичний або літературно-писемний твір про вигадані події, казка», тоді, як в українській – це «невеликий віршований повчальний твір алегоричного змісту» [3 : 22].

**Високий рівень інтелігенції* – українська лексема *інтелігенція* має значення «люди розумової праці, що мають спеціальні знання з різних галузей науки, техніки і культури», її польський корелят лише частково відповідає українському, оскільки позначає ще й «здатність людини думати; інтелект» [3 : 120]. Думаю, що дещо відмінне від українського значення вкладають мої студенти у фразу: *Це дуже інтелігентна людина*, оскільки польсь., *inteligentny* – це насамперед «той, володіє інтелектом, виявляє інтелект, розумний», тоді як по-українському це також «властивий інтелігентові, інтелігенції». Семантичні нюанси, не завжди усвідомлювані нашими студентами відрізняють польсь. *To bardzo sympatyczny facet* та укр. *Він дуже симпатичний хлопець*, оскільки спільного для обох мов значення «який викликає симпатію, прихильне ставлення до себе», український відповідник має ще невластиве для польської мови значення «приємний, милий, привабливий».

**Актуальна ситуація* у значенні «теперішня ситуація». Крім спільного для обох мов значення «важливий, істотний для певного часу, який відповідає найважливішим вимогам і потребам сучасності», в польській мові слово *aktualny* вживається також в значенні «дійсний», «теперішній, наявний» [3 : 17].

**Недавно артист помер* (йшлося про Єжи Новосільського) – у польській мові значення слова *artysta* ширше і, крім двох спільних з українською значень «той, хто публічно виконує твори мистецтва (актор, співак, музикант)» та «той, хто досяг високої

майстерності в будь-якій галузі, митець», вживається ще й в значенні «той, хто працює в царині образотворчого мистецтва» [3 : 20].

**Я недавно закінчив курс пілотів.* Слова *пілот* – *pilot* в обох мовах полісемантичні і значною мірою покриваються, зокрема, у значенні «льотчик, той, хто керує літальним апаратом». Водночас польсь. *pilot* – це також «гід, провідник, який супроводжує екскурсії, опікується ними» [3 : 204].

**Я не був сьогодні на лекціях. Зустрінемося після лекцій. У школі я любив лекції з історії* Зробити лекції замість *Я не був сьогодні на заняттях. Зустрінемося після занять. У школі я любив уроки історії. Зробити домашнє завдання.* Якщо в українській мові *лекція* – це насамперед «усна подача навчального предмета викладачем у вищому або середньому спеціальному навчальному закладі, публічне читання на певну тему», то у польській мові слово *lekcja* має й інші, відсутні в українській, значення: «навчальне заняття; урок», «домашнє завдання» [3 : 148].

**В магазині я купую печиво.* Причиною цієї частої помилки – українська лексема *печиво*, яку студенти знають уже з перших занять, проте не завжди пам'ятають, що позначає вона лише «кондитерські вироби», тоді як *pieczywo* в польській мові має значно ширше значення і відповідає українському «хлібобулочні вироби» [3 : 198].

**Я хіба сьогодні до тебе не прийду.* Одна із найстійкіших помилок в українськомовній практиці польських студентів, зумовлена семантичною асиметрією омонімічної пари *хіба* – *chyba*. Український корелят, хоча й перетинається в частині значень із польським омофоном, проте в модальному значенні, яке б відповідало українському *мабуть, певно*, не вживається [3 : 291].

Підступність міжмовних омонімів в процесі вивчення іноземної мови виявляється й у тому, що навіть при семантичній відповідності слів в обох мовах, їхня сполучуваність в кожній з них може бути різною. Наприклад, польській лексемі *spósob*, значення якої в основному відповідає українській *спосіб*, властива при цьому інша валентність, що й призвело до таких помилок у мовленні наших студентів: **робити на французький спосіб* – польсь. *na francuski sposób*, по-українськи «робити на французький манер, лад», **робити в інший спосіб* – польсь. *w inny sposób*, укр. «по-іншому», **не спосіб зробити, запам'ятати* – польсь. *nie sposób zrobić, zapamiętać*, укр. «неможливо зробити, запам'ятати». Різниця у сполучуваності стали також причиною помилки: *перший з берегу в значенні «перший з краю, по порядку, крайній».

Дуже важливо звернути увагу студентів на міжмовні омоніми-фразеологізми, адже розходження в їхній семантиці може бути кардинальним. Серед польських та українських стійких словосполучень зустрічаються такі, яким властива часткова семантична симетрія, коли частина значень накладається, як у прикладі: **Важка рука у кого.** Хтось дуже сильний без особливих зусиль може боляче вдарити. *У водія була важка рука. Ciężka ręka.* 1= **важка рука.** *Ojciec miał ciężką rękę.* 2. Сувора диктаторська влада. *General sprawował władzę ciężką ręką.* 3. Відсутність вправності у чомусь. *W filmie wyczuwa się ciężką rękę reżysera* [3 : 308], а також такі, значення яких цілком відміне: **Вовчі ягоди** – (*Daphne L.*) Чагарникова рослина з отруйними ягодами, що використовується для виготовлення ліків; польсь. *wawrzynek*. **Wilcze jagody** – (*Atropa belladonna*). Трав'яниста отруйна рослина родини пасльонових; белладонна [3 : 311]; **Гризти землю.** Докладати всіх зусиль, робити все можливе. *Футболісти гризти землю, щоб перемогти. Політик має гризти землю, щоб виправдати довіру виборців.*

Gryźć ziemię, розм. Бути мертвим, лежати в могилі. *Większość jego rówieśników już dawno gryzie ziemię* [3 : 312]; **Дати дуба**, *зневажл.* 1. Померти або загинути. Дід дав дуба, а вона вийшла заміж вдруге. 2. Припинити своє існування. *Популярний сайт несподівано дав дуба*. **Dać dęba**, заст. Втекти. *Chłopak dał dęba* [3 : 312]; **Золота ручка**, рідко. Злодійка. *Кажуть, що вона золота ручка*. **Złota rączka**. Хтось кмітливий, спритний у роботі; той, хто вмів все зробити, відремонтувати, золоті рукию *Pan Tadeusz to złota rączka. Wszystko potrafi zreperować* [3 : 312]; **З серцем**. Сердито, з гнівом, зі злістю. *Йди сюди мерці, -- з серцем кинув вихователь. Що тобі не до вподоби? – з серцем ступав офіцер*. **Z sercem**. Сумлінно, добросовісно, ретельно, охоче. *Ksiądz podszedł do sprawy z sercem. Wykonywać z sercem swoją pracę* [3 : 314-315] та ін.

Міжмовна омонімія, особливо при вивченні близькоспоріднених мов, як-то польська та українська, створює чимало труднощів і спричиняє багато помилок в українському мовленні польських студентів. Причому такі помилки мають стійкий характер, важко піддаються корекції, залишаються навіть на просунутому етапі вивчення української мови, а їх елімінація вимагає тривалої праці, частих повторень, спеціально підібраних вправ. Мета викладача – розбудити «семантичну пильність» студентів, виробити у них навички критичного ставлення до «мовних подібностей». Варто спеціально працювати над найчастішими помилками, вказуючи на відмінність у вживанні українських та польських відповідників. Найбільш ефективними, особливо на початковому та середньому рівнях (A1-B2), як показує досвід, є вправи на переклад. Деякі практики рекомендують проводити спеціальні заняття і семінари для студентів-філологів, присвячені проблемі міжмовної асиметрії і лексичної інтерференції, джерелом якої на лексичному рівні є міжмовні відповідники омонімічного характеру, особливо в ситуації близькоспоріднених мов [7 : 126]. Лише відповідно організований дидактичний процес дозволить студентам набути навички правильного українського слововживання та зробити їх автоматичними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беднаж М. А. Польсько-українська міжмовна омонімія : автореф. дис. на здобуття канд. філол. наук: спец. 10.02.17 «Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство» / М. А. Беднаж; Київ. держ. лінгв. ун-т. – К., 2000. – 19 с.
2. Іванець Т. Ю. Схожі, але нетотожні. Словник міжмовних омонімів та паронімів [Текст] : (за матеріалами української та російської мов) / Т. Ю. Іванець. – Вінниця : ВНТУ, 2006. – 142 с.
3. Кононенко І. В. Українсько-польський словник міжмовних омонімів і паронімів [Текст] / І. В. Кононенко, О. І. Співак ; Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні НАН України. – Київ : Вища школа, 2008. – 342, [1] с.
4. Кочеган М. П. Словарь русско-украинских межъязыковых омонимов («ложные друзья переводчика») = Словник російсько-українських міжмовних омонімів («фальшиві друзі перекладача») [Текст] / М. П. Кочеган. – Москва : Academia, 1997. – 399 с.
5. Кравчук А. М. Комунікативні невдачі в польськомовному дискурсі українців з поляками / А. М. Кравчук // Магістр гри слова : [Текст] : філол. дослідж., присвячені 60-річчю проф. Флорія Сергійовича Бацевича / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка ; уклад. О. Ясіновська, Л. Сваричевська. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка ; Луцьк : [Твердиня], 2009. – С. 210–219.
6. Манакін Володимир Миколайович. Мова і міжкультурна комунікація [Текст] / В. М. Манакін. – Київ: ЦУЛ, 2012. – 288 с.

7. Турчина А. А. Лексична міжмовна омонімія у слов'янських мовах [Текст] / А. А. Турчина // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. – 2012. – Вип. 17. – С. 121–126.
8. Юзвяк І. Проблема українсько-турецької омонімії в лінгводидактичному аспекті [Текст] / Юзвяк І. // Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008 – Вип. 3. – С. 219–222.
9. Bednarz M. Polsko-ukraińska homonimia językowa [Tekst] / M. Bednarz – Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2002. – 113 s.

*Стаття надійшла до редакції 15.02.2015
доопрацьована 22.02.2015
прийнята до друку 23.03.2015*

THE PROBLEM OF UKRAINIAN-POLISH HOMONYMY IN THE LINGVODYDACTICAL ASPECT

Halyna Chuba

*Jagiellonian University, Institute of Ukrainian Studies,
ul. Piłsudskiego 13 31-109 Kraków, tel. +(48) 012 423 21 95,
e-mail: halyna.chuba@uj.edu.pl*

A phenomenon of interlingual homonymy, i.e. a match of outer form of words of two different languages, is becoming more often the object of study by linguists. It is known that interlingual homonyms quite often become an obstacle in situations of intercultural communication, the cause of mistakes in lexicography and poor translation especially among cognate languages.

Polish and Ukrainian homonymy have become the object of study for linguists quite recently. This phenomenon was analysed on a synchronous and partly on diachronous levels in M. Беднаж's monograph presented in "Ukrainian Polish Dictionary of Interlingual Homonyms and Paronyms" by I. Kononenko. Both scholars single out such semantic types of Ukrainian Polish homonyms: 1) the ones whose meanings are totally different, e.g., Ukr. *чашка* (cup) – Pol. *czaszka* (skull); 2) the ones that differ in some lexical meanings, e.g., Ukr. *сепарація* – Pol. *separacja*.

Our experience of teaching Ukrainian to Polish students demonstrates that learning these Polish-Ukrainian homonymic pairs of the first type does not produce any difficulties for the students.

We have significantly more problems with correction of mistakes that are made as a result of use of homonymic pairs of the second type, i.e. those that differ in some meanings. Partial semantic symmetry of such pairs, placement of separate lexical meanings urges to automatic transference of other meanings, "relaxes" vigilance for semantic shades of meaning. Such mistakes have a steady character, are difficult to correct, users use them even on advanced level of Ukrainian studies, and their elimination requires long-lasting efforts, frequent repetitions, and specially tailored exercises. It is very important to pay students' attention to interlingual homonyms phraseological units, as the difference in their semantics may be essential, e.g. ukr. *гризти землю* – to make efforts, to do everything one can, pol. *gryźć ziemię* – to be dead, lie in grave.

Key words: interlingua homonymy, «false translator's friends», polish words homonyms, interference.